

hold til en Overenskomst; derefter spares Afgiften, og derefter er Handelen afluttet. Men hertil kommer endvidere, at jeg er overbevist om, at, naar man omboniterer navnlig saadanne Jorjder hvert 5te eller 10de Aar, da vil Boniteringen blive forskjellig hver Gang; den vil ikke blive eens; det er aldeles umulig, det ligger i Sagens Natur. Det er jo ogsaa en Selvfølge, at Commissionen har maattet tage i Betragtning, hvorledes Lodderne vare behandlede og belliggende, og hvorledes de locale Forhold vare; men det er Noget, som man ikke saaledes kan foreskrive ved en Bonitering. Jeg kender ikke Forholdene paa Bornholm, saaledes som jeg kender dem i Sylland; men, naar der f. Ex. er Tale om at taxere raae Jorjder, Hedejorjder i Sylland alene, saa kunde de vel have den selv samme Værdi med Hensyn til Bonitering, men maae alligevel taxeres forskjellig. Alene Belliggheden af saadanne lette, raae Jorjder, idet den ene f. Ex. har en heldigere Skraaning, den ene vender mod Nord og den anden mod Syd, kan blive af Betydning, og alt dette maa tages med i Betragtning netop ved saadanne Overdragelser som dem, der her er Tale om. Jeg har ikke nogen Mening om, hvilke Consequenser det vilde kunne føre til med Hensyn til andre Statsdomjainer, der ere blevne afhændede, om man her gik ind paa at forandre, hvad der engang er afluttet fuldstændig ved frivillig Overenskomst; men jeg maa sige, at det muligt nok kunde have meget betænkkelige Følger. Det kunde ogsaa, forsaavidt der her tales om, støttet paa en ny Bonitering mulig at forandre en engang indgaaet Contract, tænkes, at andre Eiendomsbesiddere i Landet vilde kunne fremkomme med Klage over deres Jord-Bonitering og over den Hartfornsansættelse, hvorefter deres Skatter spares til Staten. Der kan ikke være Spørgsmaal om, at Hartfornsansættelsen paa mange Steder er meget forskjellig og meget ulige, og man kunde altsaa strengt taget, hvis dette Andragende tages tilfølg, ikke sige, at det var urimeligt, om en saadan Klage fremkom. Det forekommer mig, efter hvad jeg saaledes har anført, at der aldeles ikke er nogen Grund til at henvise denne Sag til den høitagtede Minister, men at derimod det ene

Rigtige vil være at give Sagen en aldeles bestemt Afgjørelse ved en Afvisning. Jeg antager, at man maafee endogsaa gjør selve Klagerne den bedste Tjeneste ved en saadan Afgjørelse, idet man da ikke vækker sangvinke Forhaabninger hos dem om, at der vil skee Noget. Og hvorledes Ministeren saa end modtager Sagen, vil der dog ifølge min Opfattelse ikke kunne skee nogen Forandring til Fordeel for Klagerne.

Finantsministeren: Jeg maa bede det ærede Thing om at undskyld, at jeg ikke idag seer mig istand til at yde noget Bidrag til Opklaringen af det Spørgsmaal, der her foreligger. Nagtet jeg nemlig fra mine tidligere Embedsstillinger er bleven noget kændt med de almindelige Træl i den her foreliggende Sag, og nagtet jeg derhos har stræbt at holde mig saa nogenlunde kændt med de Forhandlinger, der have fundet Sted i dette Thing indtil idag, saa maa jeg dog tilstaae, at den foreliggende Sag ikke netop er en af dem, hvis Behandling her særlig har tiltrukket sig min Opmærksomhed. Jeg møder derfor i dette Dieblik temmelig uforberedt i Sagen og ialfald ikke saaledes forberedt med Hensyn til samme, som jeg burde være, naar jeg skulde udtale en bestemt Mening om den. Jeg kan derfor kun sige, at de Grunde, som den ærede Ordfører har fremført for sin Anskuelse, forekomme mig at indeholde adskillige Momenter, som kunne tale for, at denne Sag bliver underkastet en Undersøgelse. Paa den anden Side vil jeg heller ikke negte, at Adskilligt af, hvad den ærede sidste Taleer yttrede, vækker nogen Tvivl hos mig om, hvorvidt den Undersøgelse, som man saaledes kan komme til, vil kunne føre til noget rigtigt tilfredsstillende Resultat. Jeg ønsker dog ikke at betone disse mine Ytringer stærkere, idet det jo nemlig vil være min Pligt, dersom det ærede Thing skulde beslutte at henvise Sagen til Ministeriet, da at sørge for, at den Undersøgelse, som saa vil finde Sted, bliver foretaget med saa stor Upartiflighed og en saa lidet forudfattet Mening om Sagen som muligt. Dette er altsaa det Standpunkt, som jeg vil indtage, dersom det høie Thing skulde beslutte at anbefale denne Sag